

19.02.2018, Gdańsk,

WRS-V.0033.1.2018.BB

Monika Baran
ul. Piłsudskiego 62 B/6
84-230 Rumia

w imieniu
Uczestnicy i obserwatorzy
Modułu Ekspertów nad Modelem
na rzecz Równego Traktowania w Gdańsku

uczestnicymodelu@gmail.com

Model na rzecz Równego Traktowania został zainicjowany przez Gdańską Radą ds. Równego Traktowania i jest odpowiedzią na oddolną potrzebę wypracowania polityki równościowej dotyczącej grup, których nie ujmują inne dokumenty strategiczne miasta, zgłaszana przez organizacje pozarządowe i mieszkańców i mieszkanki. Prezydenta Miasta Gdańska wsparł tę ideę, ponieważ jest ona zgodna zarówno ze Strategią Gdańsk 2030, Programami Operacyjnymi, jak i Gdańską Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2023.

Zespół Modelu skupia ekspertów i ekspertki oraz organizacje i instytucje zajmujące się prawami człowieka, przeciwdziałaniem dyskryminacji i wykluczeniu w Gdańsku. Wizja, która przyświeca działaniom zespołu, to wizja Gdańska, w którym różnorodność ludzi jest ceniona. Różnice wieku, płci, orientacji psychoseksualnej, poziomu sprawności i stanu zdrowia, pochodzenia, wyznania, światopoglądu czy bezwyznaniowości wzbogacają miasto i są jego potencjałem. Powołując się na Powszechną Deklarację Praw Człowieka zespół uznaje, że „wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw.” Celem Modelu jest budowanie miasta przyjaznego, gdzie każdy może znaleźć swój dom, czuć się bezpiecznie i być szanowanym. Miasta, w którym każda osoba jest traktowana z godnością i sprawiedliwie, w którym żyją ludzie otwarci, odpowiedzialni za swoje miasto oraz dumni ze swojej tożsamości i wielokulturowego dziedzictwa.

W Modelu pracuje sześć grup skupionych wokół przestanków dyskryminacji (zgodnych z katalogami cech chronionych z Kodeksu Pracy i Ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania): pochodzenie etniczne i narodowe, płeć, wiek, niepełnosprawność, orientacja seksualna, religia, wyznanie i bezwyznaniowość.

W każdej z nich pracują eksperci i ekspertki w danej dziedzinie, opierając się na danych statystycznych zebranych przez miasto, GUS itp., oraz danych jakościowych, zbieranych na potrzeby Modelu.

Zespół ustalił zasady pracy, które obowiązują na każdym spotkaniu:

- PODSTAWOWA ZASADA: uznanie równości praw wszystkich ludzi.
- Szacunek i akceptacja wobec drugiej osoby.
- Założenie o dobrych intencjach osób, z którymi pracujemy.
- Słuchanie siebie nawzajem.
- Prawo do wyrażania swojej opinii i szczerść w niej.
- Odwaga konfrontowania się ze swoimi uprzedzeniami i przekonaniami.
- Prawo do błędu.
- Udzielanie informacji zwrotnej.
- Merytoryczna dyskusja bez argumentów *ad personam*
- Poufność wątków dotyczących osobistego doświadczenia osób.
- Poszanowanie dla czasu, czyli dbanie o czas dla wszystkich.
- Stanowisko zespołu jest wypracowywane wspólnie i zatwierdzane.

Model pracuje od września 2017 do maja 2018, kiedy to ostateczny dokument, zawierający praktyczne rekomendacje do polityk miejskich, dotyczące wyrównywania szans i zmniejszania barier dla grup wykluczonych, stanie na głosowaniu w Radzie Miasta.

Do tej pory odbyły się cztery wspólne spotkania Modelu:

- 29 września 2017, inaugurujące Model,
- 20 października 2017, rozpoczynające pracę nad diagnozami w grupach przestankowych,
- 24 listopada 2017, wypracowujące wizje grup przestankowych oraz otwierające dyskusję o Europejskiej Karcie Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym,
- 12 stycznia 2018, prezentujące aktualną wersję diagnoz w grupach przestankowych, uwspólniające wizję Modelu. Odbyło się również na nim głosowanie nad rolą Europejskiej Karty w pracach Modelu.

Jednocześnie grupy przesłankowe spotykały się pojedynczo, pracując nad diagnozami, każda w swoim indywidualnie ustalonym trybie.

Sześć z siedmiu osób, które podpisały się pod listem, jako uczestnicy Modelu, dołączyło do jego prac kilka dni przed trzecim spotkaniem z czterech, stąd niezrozumienie procesu prac nad Modelem. Świadczy o tym chociażby używanie sformułowania „Moderatorzy Modułu”, czy „Panel Ekspertów”, które nigdy nie były używane na określenie prac Modelu na rzecz Równego Traktowania. Autorzy listu mieszają również Panel Obywatelski, który odbył się w październiku, z Modelem. Panel nie był częścią Modelu.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że podpisane pod listem osoby nie wspomniały o wydarzeniu, które miało miejsce na ostatnim spotkaniu Modelu, a którego były inicjatorem i które stanowi rażące przekroczenie zasad obowiązujących na naszych spotkaniach.

Część z podpisanych osób dopuściła się przemocowych zachowań, wyrażając liderce grupy przesłankowej „orientacja” oraz dopuszczając się homofobicznych wypowiedzi, twierdząc m.in., że „osoby LGBT nic nie wnoszą do społeczności gdańskiej” i sugerując wykreślenie tej przesłanki z wizji Modelu. Ponadto wyraziły sprzeczne z podstawową wiedzą na temat przeciwdziałania dyskryminacji i założeniami Modelu stwierdzenia, że „ułatwienia dla osób niepełnosprawnych to przywileje”, a nie dążenie do wyrównywania szans wszystkich mieszkańców Gdańska. Dodatkowo na listopadowym spotkaniu część autorów listu mówiła o homoseksualności jako o chorobie oraz o konieczności leczenia i terapii, podczas, gdy stoi to w sprzeczności z badaniami naukowymi i stanowiskami organizacji zajmujących się zdrowiem psychicznym i fizycznym. Są to zachowania, które powodują samowykluczenie z dalszych prac nad Modelem. Ponadto osoby te same wyszły ze spotkania, mówiąc że nie chcą brać w nim dalej udziału i deklarację tę Zespół Zarządzający Modelem traktuje jako wiążącą.

Przestrzeń tworzenia równościowej polityki miejskiej, walczącej z wykluczeniem i dyskryminacją z założenia powinna być przestrzenią bezpieczną, wolną od uprzedzeń i przemocy. Homofobia jest krzywdzącym uprzedzeniem, na które nie ma miejsca na spotkaniach Modelu ani w przestrzeni naszego miasta. Jak zauważyli przedstawiciele Stowarzyszenia na rzecz osób LGBT Tolerado, którzy skierowali do Prezydenta Pawła Adamowicza 18 stycznia list, opisujący te wydarzenia, były to słowa obraźliwe, szokujące, szowinistyczne, które spowodowały, że poczuli się osobiście dotknięci i wykluczeni.

Odnosząc się do pytań zawartych w liście:

1. Plan spotkań Modelu na rzecz Równego Traktowania został rozdany każdej osobie na spotkaniu inauguracyjnym Model (29.09.2017) i rozesłany wraz ze wszystkimi materiałami prezentowanymi na inauguracji w mailu z 4 października 2017. Harmonogram ten nie zmieniał się od inauguracji.
2. Nieprawdą jest informacja o wysłaniu do uczestników prac nad Modelem informacji o kolejnych spotkaniach na dzień lub dwa przed nim. Taka sytuacja przed listopadowym spotkaniem Modelu (24.11) dotyczyła jedynie 7 osób i była konsekwencją ich późnego zgłoszenia do Modelu przez jedną z osób podpisanych pod listem. Miało to miejsce 20.11, ostateczną listę nazwisk przesłano i potwierdzono 23 listopada. W ciągu 10 minut wysłano do nowych osób informację o najbliższym spotkaniu Modelu. Pozostali uczestnicy i uczestniczki otrzymali materiały i plan spotkania wcześniej.
3. Na listopadowym spotkaniu, na którym odbyła się pierwsza szeroka dyskusja dotycząca Karty ustalono, że temat ten będzie głosowany na kolejnym spotkaniu 12 stycznia i że do tego momentu każdy jeszcze raz zapozna się z Kartą. Przed kluczowym dla struktury Modelu spotkaniem styczniowym (12.01), na którym głosowana była rola Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym w Modelu, materiały przydatne do dyskusji zostały wysłane 15 grudnia, co jest wystarczającym czasem, aby zapoznać się z nimi i przygotować do dyskusji.
4. Spotkania wspólne Modelu służą dostarczeniu wiedzy faktograficznej z zakresu przestępstw dyskryminacyjnych, aby uspołnić wiedzę osób pracujących w Modelu. Prezentują również efekty pracy grup przestankowych lub służą wspólnej pracy, np. nad wizją Modelu. Taka struktura spotkań Modelu jest kluczowa dla dobrej jakości jego efektów i doceniania przez pozostałych jego uczestników i uczestniczki.
5. Lista osób pracujących w Modelu była i jest skrupulatnie prowadzona. Na spotkaniach wspólnych Modelu prowadzona jest lista obecności, a więc osoby zaangażowane w prace są znane z imienia i nazwiska. Lista osób i organizacji zaproszonych do Modelu zawiera 169 pozycji. Aktywnie w pracach uczestniczy 90 osób. Nie każda osoba bierze udział w spotkaniach zbiorowych Modelu. Część pracuje mailowo jedynie w swojej grupie przestankowej.
6. Do Modelu zapraszane były osoby i organizacje będące ekspertami i ekspertkami w obszarze praw człowieka, równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji i wykluczeniom, w szczególności w sześciu przestankach: płeć, orientacja seksualna,

pochodzenie etniczne i narodowe, wiek, religia, wyznanie i bezwyznaniowość oraz niepełnosprawność. Dyscyplina terminowa pracy w Modelu wymaga zakończenia dodawania kolejnych osób, po tym jak ukonstytuowały się grupy przestankowe i po czterech miesiącach ich wytężonej pracy. Na chwilę obecną do Modelu dołączane są jedynie osoby, które reprezentują grupy do tej pory niereprezentowane w zespole (jak np. osoby głuche dołączające do grupy „niepełnosprawność”), lub eksperci i ekspertki, których wiedza jest kluczowa, a nieobecna w grupach roboczych. Konieczność dołączenia takich osób zgłaszają liderzy lub liderki grup roboczych skupionych wokół przestanków. Środowiska katolickie są reprezentowane w Modelu, w grupach „pleć” i „orientacja seksualna” i Zespół Zarządzający nie widzi konieczności dołączania kolejnych reprezentantów, bowiem ich głos jest słyszalny w wybranych przez nie grupach.

7. W czasie podejmowanych dyskusji, równe szanse na wypowiedź otrzymują wszystkie osoby, które zgłaszają wolę zabrania głosu i przedstawienia swojego stanowiska w sprawie (niezależnie od jego bieguna). W czasie debat obowiązywały ogólne zasady obowiązujące na spotkaniach Modelu oraz dodatkowe dotyczące samej dyskusji. Przy 70 osobach uczestniczących w dyskusji i ograniczonym jej czasie, chęci oddania głosu każdemu ekspertowi i ekspertce, również tym mniej aktywnym, konieczne było uporządkowanie dyskusji, czemu służyły przyjęte przez cały zespół zasady dyskusji: przedstawienie się, określony czas wypowiedzi - 2 minuty, skupienie na merytoryce, trzymanie się tematu, zachęta do zabierania głosu również przez „ciche osoby”. Stąd próby wielokrotnego zabierania głosu przez osoby, które nie przestrzegały zasad, były powstrzymywane, z szacunku do osób, które jeszcze głosu nie zabrały.
8. Informacja o tym, że dyskusja nad Kartą i głosowanie odbyło się spontanicznie, jest nieprawdziwa. Zostało ono zaplanowane już na listopadowym spotkaniu Modelu (24.11). Dyskusja była wymieniona w agendzie spotkania rozsyłanej do osób uczestniczących 15 grudnia, a głosowanie wielokrotnie zapowiadane przez cały dzień 12 stycznia, jako punkt programu. Punkty, nad którymi głosowano, były jasno wskazane w prezentacji wyświetlonej w czasie spotkania, widocznej dla wszystkich uczestników i uczestniczek w sali. Wyniki głosowania były na bieżąco zapisywane na tablicy umieszczonej na scenie, również widocznej dla wszystkich osób uczestniczących w spotkaniu. Nad jego przebiegiem czuwały osoby z zespołu zarządzającego Modelem, którego członkini również kierowała procesem głosowania. Konieczność ponownego głosowania i ostatecznie przechodzenia na wskazaną część sali była spowodowana próbą zbojkotowania głosowania przez podwójne oddawanie głosów, przez osoby, którym nie odpowiadały pierwotne wyniki.

9. Informacja o tym, że grupy przestankowe „orientacja seksualna” i „płeć”, do których należą podpisane pod listem osoby, spotykały się dodatkowo od 24 listopada (czyli chwili ich dołączenia do Modelu), do 12 stycznia, (czyli spotkania na którym prezentowane były aktualne wersje diagnoz wypracowane w grupach), jest nieprawdziwa.
- Grupy te, zgodnie ze wspomnianym wyżej harmonogramem Modelu, pracowały nad diagnozami od września do listopada i wówczas następowało zbieranie danych ilościowych i jakościowych. Częściowy efekt tych prac miał zostać przedstawiony na listopadowym spotkaniu, stąd osoby, które dołączyły do Modelu dzień przed tym spotkaniem, siłą rzeczy nie mogły uczestniczyć w tworzeniu diagnozy. Nad ostatecznymi wersjami diagnoz grupy przestankowe nadal pracują, organizowane są kolejne spotkania grup, na które zapraszane są wszystkie osoby aktualnie pracujące w Modelu. Nie doszło więc ani do dyskryminacji ani pominięcia głosu. Uwagi, które osoby podpisane pod listem zechcą zgłosić do diagnoz, zostaną poddane pod dyskusję na kolejnym najbliższym spotkaniu ich grupy przestankowej.
10. Komunikacja z Urzędem odbywa się w terminach zgodnych z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67). Wydłużony czas odpowiedzi (choć nadal zgodny z rozporządzeniem) wynika z konieczności skonsultowania jej z zespołem zarządzającym, który spotyka się raz na miesiąc. Jeśli pytania zawarte w wiadomości mailowej dotyczą całości prac nad Modelem, wysyłane są w korespondencji zbiorowej do całego zespołu lub do konkretnej grupy przestankowej.
11. Grupa podpisana pod listem, pomimo zapowiedzi i deklaracji w liście, do momentu złożenia go, nie zaprezentowała żadnych wyników badań naukowych do dołączenia do Modelu, ani w korespondencji do Urzędu, ani do liderów lub liderek grup roboczych. Dodatkowe pozycje do listy dokumentów źródłowych można zgłaszać liderkom i liderowi grup roboczych, natomiast o ich dołączeniu do listy dokumentów źródłowych zadecyduje zespół zarządzający, na podstawie tego czy zawierają wiedzę, której nie obejmują wskazane wcześniej dokumenty, oraz na podstawie kryterium rzetelności naukowej. Dokumenty źródłowe tworzące trzon pracy nad przestankami są bezstronne pod kątem wyznania, oparte o współczesną wiedzę naukową, powszechnie uznaną przez międzynarodowe i polskie towarzystwa naukowe oraz akty prawa krajowego, lokalnego i międzynarodowego ratyfikowane przez Polskę.
12. Przygotowywane Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańsk powołuje ostateczny skład zespołu pracującego nad Modelem na rzecz Równego Traktowania. Osoby pracujące w Modelu proszone są o zgodę na umieszczenie swojego nazwiska i reprezentowanej

w pracach instytucji, jako potwierdzenie stanu faktycznego, czyli uczestniczenia w pracach Modelu.

13. Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym od początku prac nad Modelem na rzecz Równego Traktowania była jego podstawą. Jasno mówiła o tym prezentacja pokazywana ponad 90 osobom uczestniczącym podczas inauguracji Modelu i rozestana do nich mailowo we wrześniu. Prace nad Modelem rozpoczęły się od prośby Prezydenta Pawła Adamowicza do Gdańskiej Rady ds. Równego Traktowania, aby przyjrzała się możliwościom wdrażania Europejskiej Karty w Gdańsku. W pierwotnym założeniu Model miał się na Karcie opierać i miała być ona częścią ostatecznego dokumentu. Do tej sytuacji odnosił się dyrektor Piotr Olech na styczniowym spotkaniu zaznaczając, że Model nie może działać w oderwaniu od zapisów Karty, ponieważ prezydenckie zapytanie do Rady w sprawie możliwości jej wprowadzenia, zapoczątkowało prace nad Modelem.

Wielokrotnie powtarzana informacja o nieobdarzeniu zaufaniem Karty przez społeczność Gdańska jest również nieprawdziwa. W głosowaniu w czasie październikowego Panelu Obywatelskiego nad rekomendacją „Przyjęcie przez miasto Gdańsk Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn” brało udział 49 panelistów, z czego 22 głosowało za przyjęciem (zbiorczo odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam”, „zgadzam się”, „zgadzam się, choć mam pewne wątpliwości”), 11 za odpowiedzią „mam spore wątpliwości” i 16 osób głosowało przeciwko przyjęciu rekomendacji (zbiorczo odpowiedzi „raczej się nie zgadzam”, „nie zgadzam się”, „zdecydowanie się nie zgadzam”). Łącznie za przyjęciem takiej rekomendacji zagłosowało 44,9% panelistów i panelistek, przeciwko przyjęciu: 32,6%. Nieuzyskanie przez tę rekomendację wymaganego progu 80% głosów sprawia, że nie jest ona wiążąca do wdrożenia dla Prezydenta Miasta Gdańska. Natomiast nie wyklucza dalszych prac nad Modelem inspirowanych jej zapisami, o czym zadecydowali eksperci i ekspertki na styczniowym spotkaniu Modelu. Na podstawie głosowania pomiędzy dwoma opcjami:

- Karta stanowi podstawę prac nad Modelem. Karta jest poddana pod głosowanie Rady Miasta wraz z Modelem, jako część ostatecznego dokumentu.
- Grupy obszarowe zapoznają się z poszczególnymi artykułami Karty i zastanawiają które jej zapisy mogą zostać wykorzystane w pracy nad Modelem. Jej elementy wyznaczają kierunek Modelu (np. wskazują priorytety).

zespół wybrał opcję drugą: przy 67 osobach obecnych na Sali, w tym 6 obserwatorach, za opcją pierwszą zagłosowało 17 osób, za opcją drugą 38 osób, 6 osób wstrzymało się od głosowania.

Zgodnie z tym Zespół zdecydował, aby tworzyć gdański, lokalny Model na rzecz Równego Traktowania, ale odnoszący się i korzystający z Europejskiej Karty. Zrezygnowano jednocześnie z włączania do Modelu całości Karty.

W związku z opisanymi wydarzeniami i nieprawdziwymi informacjami zawartymi w liście oraz przede wszystkim z szacunku do ogromu wykonanej przez ponad 90 osób pracy, nie widzimy możliwości rozpoczynania prac nad Modelem na nowo.

Osoby, które zarzucają „dyskryminację” w pracach nad Modelem na rzecz Równego Traktowania, nie rozumieją niniejszego pojęcia. Zgodnie z ideą otwartości i założeniem o dobrych intencjach osoby te otrzymują możliwość wypowiedzenia swoich racji w czasie Modelu, ale paradoksalnie nie przyjmują do wiadomości, iż te publicznie wygłaszane dyskryminujące uwagi ze względu na płeć czy też orientację seksualną są sprzeczne z ideą równości, wykluczające i ujmujące godności osób pracujących w Modelu. Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, iż część osób podpisana pod listem swoim zachowaniem, dyskryminującymi uwagami, próbami zdominowania spotkań, zgłaszaniem niemerytorycznych uwag, usiłuje w istocie zdeorganizować i uniemożliwić prace nad gdańskim Modelem na rzecz Równego Traktowania.

Urząd Miejski w Gdańsku pracując nad polityką równych szans dla wszystkich gdańszczanek i gdańszczan, zapewnił wszystkim środowiskom, ekspertom i organizacjom zajmującym się dyskryminacją i wykluczeniem możliwość włączenia się i wspólnej pracy. Współpraca ta jednak musi się opierać na poszanowaniu wspólnie ustalonych zasad. Wypracowana zaś polityka musi być zgodna z istniejącym prawem międzynarodowym i krajowym, a także z obecnie obowiązującą wiedzą naukową. Miasto Gdańsk jest i będzie przestrzenią, gdzie niezależnie od płci, wieku, pochodzenia etnicznego i narodowego, orientacji psychoseksualnej, niepełnosprawności, wyznania i światopoglądu, każdy ma prawo do równego traktowania.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
z up

Piotr Kowalczyk
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA